

Rychlý vzestup savců po skončení křídového vymírání

Pavel Duda, časopis Vesmír

(1)

Dopad asteroidu do oblasti Yucatanského poloostrova před 66 miliony let, který vedl k vymření až 75 % tehdejších živočišných druhů a ukončil „vládu“ dinosaurů, představoval významný milník ve vývoji savců. Výjimečné naleziště zkamenělin ve východním Coloradu poskytlo vědcům pohled do období na přelomu druhohor a třetihor. Během expedice v roce 2016 vědci z Denverského muzea zjistili, že na této lokalitě se nacházejí velmi dobře zachovalé zkameněliny uvnitř místních pískovcových vrstev hornin. V následujících třech letech našli přes 7000 jednotlivých zkamenělin 233 druhů rostlin a 16 druhů savců. Jsou mezi nimi i kompletní lebky patřící prvním savcům.

(2)

Nález zkamenělin z východního Colorada dokládají, jak se místní fauna a flóra měnily v období trvajícím asi 700 000 let. Bezprostředně po vymření dinosaurů dosahovali zdejší savci hmotnosti nanejvýš 500 g. Ve vrstvách hornin o 100 000 let mladších se vyskytují druhy vážící až 6 kg. Zároveň docházelo ke zvyšování rozmanitosti rostlin a rozvoji druhově bohatších listnatých lesů. Nepřítomností velkých predátorů spolu s širší potravní nabídkou v druhově bohatším prostředí umožnila býložravým savcům rychle dosáhnout větší velikosti. Příkladem je býložravý *Carsiptychus* vážící 25–30 kg nebo 50 kg vážící *Eoconodon* (příbuzný dnešních sudokopytníků).

(3)

Fosilní záznam ve vrstvách hornin jen zřídka poskytuje názorné doklady prudkých změn ve vývoji života na Zemi. Objevy na lokalitě ve východním Coloradu však dokládají dramatické zvětšení velikosti tehdy žijících savců (od velikosti veverky po velikost kapybary za přibližně půl milionu let) a ekologické rozrůznění savců v návaznosti na změny zdejší flóry, které byly způsobeny postupným oteplováním. Na troskách druhohorního období zde po vymření dinosaurů v krátkém čase vznikl ekosystém, který se v mnoha ohledech podobal těm, které známe dnes. V něm připadla nadvláda v živočišné říši různorodým savcům.

Fosilie drobných savců nalezené na lokalitě ve východním Coloradu (lokalita Coral Bluffs).